

Belgikarren lan-erreforma

Belgikako Gobernuaren lan-erreforma berriarekin, langileek bost eguneko lanaldia lau egunetara murrizteko eta ordutegia egokitzeko aukera izango dute. Erreforma horri buruzko podcasta entzun ahal izango duzu sekuentzia honetan eta, ondoren, honako ariketa hauek egiteko aukera izango duzu:

- Gaian sartzeko galderei erantzun.
- Bakarriketa entzun eta taula osatu. Ondoren, zure iritzia eman.
- Entzugaian erabiltzen diren baliabide diskurtsiboak aztertu.
- Testu-zati baten moldaketa egin.
- Tonu umoretsuan, albiste baten gainean iritzia eman.

1. Gaian sartzeko

a) Asteburua oso arin pasatzen dela eta astelehenak gogorrak izaten dituztela diote askok, eta batzuentzat errutina batzuk gogaikarriak izaten dira. Binaka erantzun honako galderei:

- Asteburuaren zain egoten zaren horietakoa zara?
- Zein egun edo momentu izaten bereziki gustukoa ez duzuna? Eta gustukoena? Arrazoitu erantzunak.

Nik asteburuak oso gustukoak ditut, jakina, baina nire lana ere gustatzen zait. Ez naiz bereziki irrikan egoten asteburua noiz helduko...

Ba ni, egia esan, bai...

b) Irakurri esaldia eta hautatu nabarmendutakoaren baliokidea edo antzeko esanahia duena:

Batzuek asteburua **atseden hartzeko** edota indarrak baliatzen dute.

o xahutzeko
o gastatzeko

o sendotzeko
o berritzeko

o jasotzeko

Konparatu erantzuna taldean.

2. Belgikan, astean lau lanegun eta hiru jaiegun

a) Jarraian belgikarren lan-erreforman hartu diren erabakien inguruko iritzia entzungo duzu. Aurretik, hala ere, erreparatu taulako informazioari.

ABANTAILAK	DESABANTAILAK
- Belgikarrek lau lanegun eta hiru jaiegun izango dituzte. 	- Lau eguneko lanaldia dute, baina orain arteko ordu-kopuru bera sartu behar dute. - Gutxiago egitea erabakiz gero, orduak pilatu egiten zaizkie, jardun luzeak eraginez. - Urte-amaieran lanaldi ikaragarri luzeak pilatzeko arriskua dute.

<https://labur.eus/3SG85>

Audioa entzun ondoren, osatu abantailen atala entzundakoaren arabera, eta konparatu erantzunak taldean.

Argazkiak: Pixabay

c) Erantzun binaka galderari:

Orokorrean gustuko alternatiba iruditzen zaizue Belgikako sistema?

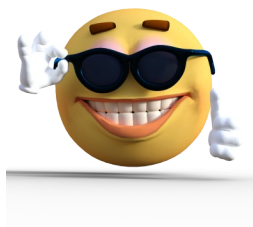
Askatasun handiagoa ematen du hango sistemak, ezta?

Ni ez nau gehiegi erakartzen sistema horrek...

3. Bakarrizketaren gakoak

a) Esatariak ez du tonu neutro bat erabiltzen bakarrizketa honetan. Zein da gailentzen den tonua? (bat baino gehiago izan daitezke) Adostu ikaskidearekin.

- Umorea
- Ironia
- Haserrea
- Mespretxua
- Indiferentzia

Argazkiak: Pixabay

Esango nuke esatariak haserrea behintzat ez duela adierazten...

Ez hori ez. Gainera, ados dago belgikarren sistemarekin, ezta?

b) Zein baliabide erabiltzen ditu tonu hori lortzeko? Baliatu transkripzioa eta azpimarratu, binaka, beheko hauetatik zein erabiltzen dituen:

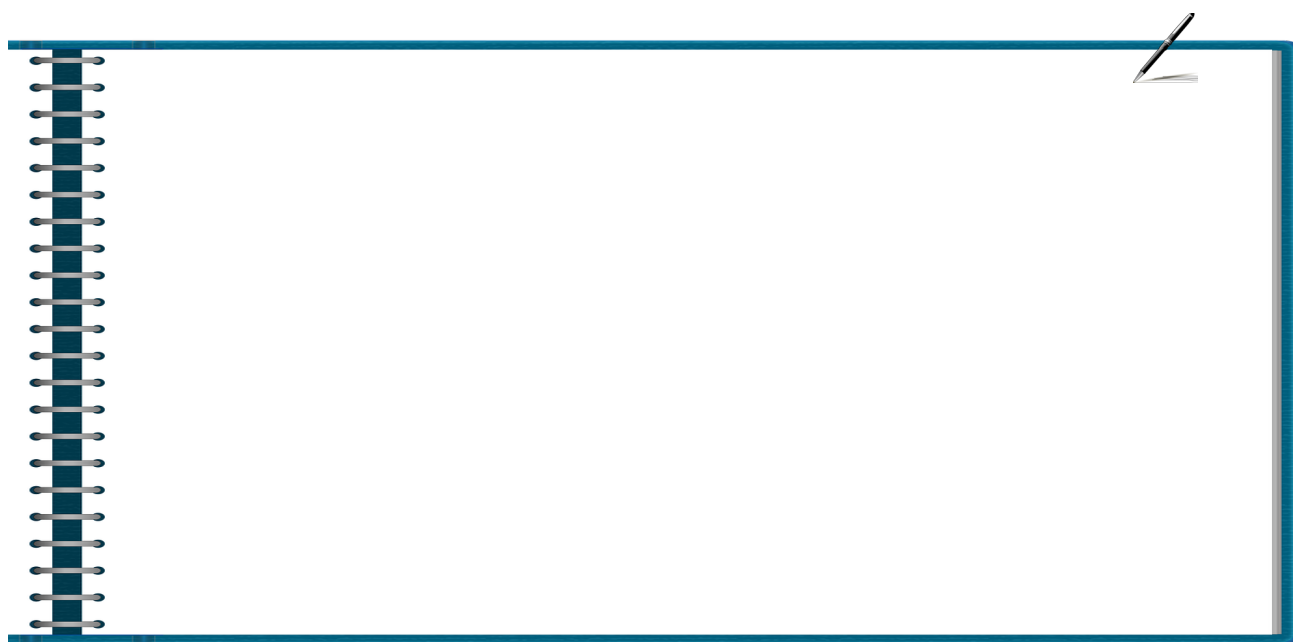
- Esklamazio ugari erabiltzen ditu.
- Lehenengo edota hirugarren pertsona soilik erabiltzen du.
- Balorazioak egiten ditu.
- Gomendioak ematen ditu.
- Esajeraziora jotzen du.
- Ezohiko konparazioak egiten ditu.
- Instrukzioak ematen ditu.
- Txiste bat kontatzen du.
- Hartzailearen konplizitatea bilatzen du, gertutasuna (bigarren pertsonaren erabilera...).

Ondoren, bilatu azpimarratutako baliabide horien adibide batzuk testuan eta partekatu erantzunak taldean.

4. Nire denbora librea

Honako testu-zati honetan denbora libre gehiagorekin zenbat gauza egingo lituzkeen aipatzen du esatariak esajerazioa baliatuz. Egokitu, banaka, pasarte hori zuk denbora librean egingo zenukeena aipatuz, eta esajerazioa eta umorea txertatuz.

“Horrela nahikoa denbora izango dugu krispeta-betekada egiteko, txotx berria dastatzera joateko, larunbat gaueko sukarraren biktima izateko, ez Omikronena; gimnasio barruan nolako sendo-usaina dagoen konturatzeko, erosketak patxadaz egiteko, erlojuz kontrako ginkana batean bageunde bezala ibili gabe; umeeekin jolasteko, familia-bilerak egiteko, kuadrillarekin poteatzeko...”

Adibidez:

Horrela denbora izango genuke umeen marrazkiekin etxeko pareta guztiak betetzeko, bizikleta hartu eta Euskal Herriko itzulia egiteko...

Zuzendu pasarte binaka. Idatzitakoa gorde, agian baliagarria izango zaizu-eta hurrengo jardueran.

5. Nire bakarriketa

Idatzi, gero ikaskideei ahoz aurkezteko, honako albiste honek eragin dizun hausnarketa (gutxienez, 150 hitz). Horretarako, jarraitu honako urrats hauek:

a) Irakurri albistea

berria

Ordutegiak kontrakarrean

Gero eta gehiago dira Hego Euskal Herrian ordutegiak arrazionalizatzeko eskatzen duten pertsonak. Izan ere, laneguna berandu hasteak eta eguerdian atseden luzea hartzeak eguna luzatzen die langileei. Egokituz gero, Ipar Euskal Herriko ordutegiekin bateratuko litzateke.

Ordulariari erreparatuta, bi errealitate, bi erritmo, ditu Euskal Herriak. Lapurdin, Zuberoan eta Nafarroa Beherean Europan nagusi den ordutegiari jarraitzen diote. Hala, eguna goiz hasten eta amaitzen dute, tartean otorduak ere hala egiten baitituzte. Araban, Bizkaian, Gipuzkoan eta Nafarroan, berriz, Francoren garaian ezarritako eredu zaharrak nabarmen luzatzen du eguna. Lanean beranduago hasteak, eguerdiko bazkaltzeko etena luzeagoa izateak eta gaueko telebista saioen berandutzeak eragin dute hori. Gero eta gehiago dira Hegoaldeko eredu hori zaharkitua dagoela dioten adituak, eta Iparraldeko ereduaren alde egiten dutenak. Sozialki eta ekonomikoki justuagoa eta eraginkorragoa dela uste dute.

Eguzki Urteaga EHUKo Soziologia irakasleak honakoa dio: «Hego Euskal Herriko jendeak 53 minutu inguru gutxiago egiten du lo, Europan ohikoa dena baino». Urteagak ondo ezagutzen du ordutegiei ezarritako erritmoen bi aldeak. Urteagak beharrezkoa ikusten du eredu «zaharkitu eta Espainiartu» hori aldatzea.

Ipar Euskal Herrian lanaldia 17:00-18:00etarako amaituta dago, eta Hego Euskal Herrian 19:30-20:00 arte izaten da kasu askotan. «Goiz amaituta, jendeak aukera handiagoa du familia eta lana uztartzeko, eta astialdiaz gozatzeko. Izan ere, ez da egia eguna lehenago hasten eta amaitzen duten herrialdeek bizitza sozial gutxiago dutenik; kontua da, bizitza hori lehenago egiten dela. Gainera, Hego Euskal Herrian, bizitza sozial hori geroago egin arren, lanetik hain berandu aterata, ez dago horretaz gozatzeko ia denborarik. Enkarguak egin, afaldu eta telebista ikusteko baino ez du denbora eta indarra jendeak», esan du Urteagak.

2015eko apirilak 18 – Donostia (moldatua)

b) Pentsatu horri buruzko iritzia umorea edota ironia erabiliz eta, nahi izatera, baliatu aurreko ariketan egindako pasarteak. Honako eskema hau jarrai dezakezu:

- Baloratu Iparraldeko eta Hegoaldeko ordutegien ereduak: adierazi zein den bietatik hobea zuretzat.
- Aipatu zure ordutegi idealena zein izango litzatekeen: Iparraldekoa, Hegoaldekoa edo besteren bat.
- Adierazi denbora libre handiagoa bazenu, nola baliatuko zenukeen denbora hori: hemen aurreko ariketan osatu duzun pasarteak txerta dezakezu.
- Eman labur amaiera.

Argazkia: Gerd Altmann.
Pixabay

ERANTZUNAK

1. Gaian sartzeko

Indarrak berritzeko

2. Belgikan, astean lau lanegun eta hiru jaiegun

ABANTAILAK	DESABANTAILAK
- Belgiarrek lau lanegun eta hiru jaiegun izango dituzte. - Denbora libre gehiago izanik, denbora izango dute gustuko gauzak egiteko edo patxada handiagoz egiteko. - Zubietan lanaz ahazteko aukera handiagoa izango dute. - Aste batean lanordu gutxiago betetzea erabaki dezakete, eta ordu horiek aurrerago sartu.	- Lau eguneko lanaldia dute, baina orain arteko ordu-kopuru bera sartu behar dute. - Gutxiago egitea erabakiz gero, orduak pilatu egiten zaizkie jardun luzeak eraginez. - Urte-amaieran lanaldi ikaragarri luzeak pilatzeko arriskua dute.

3. Bakarrizketaren gakoak

a) Umorea; ironia

Tonua, oro har, umoretsua da eta ironia da nagusi.

Baliabideak:

Esklamazio ugari dago eta doinua alaia da. Horrez gain, “Ai, ai, ai” eta “uau, uau” bezalako **interjekzioak** tartekatzen ditu. Entzulearen konplizitatea lortzeko ere **bigarren pertsona erabiltzen du** eta tonu ironiko umoretsua indartzen du: “Baina kontuz gero, Eta argi izan...larri bazabiltza, lasai! bai, bai, lasai...”

Balorazioak egiten ditu: Ai! Ai! Ai! Hori bai paradisua! Hori bai kontziliazioa!

Ze ederra belgikarra izango banintz!; Ai! Egia esan, Belgikako zerbeza on batekin eta bonboi batzuekin... Agian ez da hain plan txarra izango!

Bestalde, erabiltzen dituen konparazioetan **esajerazioetara jotzen du ezohiko konparazioak eginez:**

larunbat gaueko sukarraren eta Omikronena konparatzen ditu, erosketak patxadaz egitea ginkana batean egotearekin, eta denbora librerik ez edukitzea, lotara joateko ere denborarik gabe, hilabete osoan bulegotik irten gabe egotearekin.

4. Nire denbora libre

Adibidez:

Horrela denbora izango genuke umeen marrazkiekin etxeko pareta guztiak betetzeko, bizikleta hartu eta Euskal Herriko itzulia egiteko, terrazan eguzkia hartzen egoteko, astero 500 orriko liburu bat irakurtzeko, sukaldean Argiñanoren pare errezetak prestatzeko...

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Porru eginda nago. Neka-neka eginda nago, zisko eginda nago.

Ustezko normaltasunera itzuli. Normaltasun-itxura duen bizimodura itzuli.

Txotx berria dastatzera. Sagardotegi-denboraldiko sagardo berria dastatzera.

Nolako sendo-usaina. Nolako izerdi-kiratsa.

Larri bazabiltza. Ezinean bazabiltza, iritsi ezinda.

Baina kontuz gero. Baina egin kontu, baina kontuan izan.

Zorretan dituzun orduak. Sartu gabe edo egiteke dituzun lanorduak.

Teknologia berrien bitartez. Teknologia berrien bidez, teknologia berriak tarteko.

Ez egotea boladan. Ez egotea puri-purian edo modan.

TRANSKRIPZIOA

Off ahotsa. Autohizketak.

Irratiko esatariaren ahotsa atzean. Bizitzak aurrera jarraitzen du,geldiarazteko modurik gabe.

Itziar bakarriketan. Ai, astelehena! Porru eginda nago. Ze motza den asteburua! Bai. Bai. Motza! Bai. Batez ere orain, ustezko normaltasunera itzuli eta gero. Belgikarrek oso ondo egiten dute hori. Haiek bai jakin lan-erreforma nola egiten den: lau egun lan eta hiru jai!

Horrela nahikoa denbora izango dugu krispeta-betekada egiteko, txotx berria dastatzera joateko, larunbat gaueko sukarraren biktima izateko, ez Omikronena; gimnasio barruan nolako sendo-usaina dagoen konturatzeko, erosketak patxadaz egiteko erlojuz kontrako ginkana batean bageunde bezala ibili gabe; umeei jolasteko, familia-bilerak egiteko, kuadrillarekin poteatzeko...

Ai! Ai! Ai! Hori bai paradisua! Hori bai kontziliazioa! Besteekin eta batez ere neure buruarekin.

Eta zubietan (uau, uau, uau!) ba agian eguzkitan jarri eta lanaz ahazteko denbora ere emango dizu. Eta aizu, hala eta guztiz ere denboraz larri bazabiltza, lasai! Bai, bai, lasai! Belgikarrek horretaz ere pentsatu dute-eta! Aste honetan lan gutxiago egin dezakezu eta hurrengoan sartuko dituzu galdutako orduak.

Ze ederra belgikarra izango banintz!

Baina kontuz gero, dena ez da festa-giroa eta! Urteko lanorduak bai edo bai bete behar dira. Hau da, lau lanegun bai, baina bakoitzak hamar ordu, gordin-gordinik. Gutxiago egitea erabakitzen baduzu eta aurrerago sartu, ondo apuntatu zorretan dituzun orduak. Eta argi izan, egunen batean agian ohetik lanera eta lanetik ohera egin beharko duzula.

Eskerrak oraingoz ez dugun hogeita lau zazpiko plana, hau da, egun osoa lanera konektatuta egotea teknologia berrien bitartez.

Espero dezagun Belgikan ez egotea boladan hemengo batzuen sistema: zertarako egin gaur bihar egin badezaket? Hala hasiz gero abendua iritsita ezingo ginateke hilabete osoan bulegotik irten, ezta lotara joateko ere. Eta hiru jaiegunak sofán botata indarrak berritzeko.

Ai! Egia esan, Belgikako zerbeza on batekin eta bonboi batzuekin.... Agian ez da hain plan txarra izango!